

" ...

I- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü aynen şöyledir:

"20 Aralık 1994 tarihli ve 22147 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 9.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin (a), (c), (e) ve (f) fıkralarıyla Geçici 3 ve 4 ncü maddelerinde Anayasanın 2, 5, 6, 7, 10, 11, 55, 70, 128, 138 ve 153 ncü maddelerinde yer alan kurallara aykırı hükümler bulunmaktadır.

Zira bu maddelerde yapılan düzenlemeler hem kurum içinde istihdam edilen ve Devlet Memuru statüsünde bulunan memurlar arasında ve hem de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre memur istihdam eden diğer kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar arasında büyük ayrıcalıklar öngörmektedir. Adeta Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarında çalışan memurlara diğer kurumların memurlarına kıyasla büyük imtiyazlar tanınmaktadır.

Diğer taraftan Anayasanın 128 nci maddesiyle kanunla düzenlenilmesi öngörülen bazı hak ve yükümlülükler de Bakanlar Kurulunun takdirlerine bırakılmıştır. Dolayısıyla Anayasanın kanun düzenlenmesini öngördüğü ve memurların özlük haklarına ilişkin konuların Bakanlar Kuruluna bırakılmış olması, Anayasanın 128 nci maddesiyle birlikte 2 nci ve 6 ncı maddelerinde ifadesini bulan kurallara da aykırıdır.

9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı kanunun mezkur maddelerinde yapılan düzenlemeler Anayasanın 2, 6 ve 128 nci maddelerine aykırı olduğu kadar adaletli bir ücret dengesini ve aynı zamanda kanun önünde eşitlik ilkelerini zedelemekle 10 ve 55 nci maddelerindeki ilke ve esaslarla da bağdaşmamaktadır.

A- Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığını iki ayrı müsteşarlığa ayırmak suretiyle, iki ayrı birim halinde yeniden düzenleyen ve 20 Aralık 1994 tarihli ve 22147 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 9 Aralık 1994 tarih ve 4059 sayılı kanunun maddeleri, fıkralar halinde ve adeta birden ziyade konuya ilişkin hükümleri bir fıkra düzenlemiş olmakla aynı fıkra içerisinde olup Anayasaya aykırı olduğunu düşündüğümüz bölümleri, kolay tespit edilmesini sağlamak amacıyla cümleler halinde zikredilerek, Anayasaya aykırılık gerekçeleri de bu çerçevede ele alınmış olmakla;

1) 7 nci maddesinin (a) fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümlelerinde "...Müsteşarlıklarda, Personel Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Daire Başkanı ve Ana Hizmet birimlerinin Şube Müdürü kadrolarına atanacaklarda uzman veya Müsteşarlık Merkez Denetim elemanı olmak şarttır. Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü ile Ekonomik Araştırma ve Değerlendirme Genel Müdürlüğündeki Daire Başkanı ve Şube Müdürü kadrolarına çözümleyici programcı ve istatistikçi unvanına sahip olanlardan da atama yapılabilir..." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlerle yapılan düzenlemeler, başta Anayasanın başlangıç kısmının beş ve sekizinci bentlerinde yer alan ilkeler olmak üzere hukuk Devleti anlayışı ve eşitlik ilkelerine ters olmakla bazı hizmetleri belirli bir sınıfa inhisar ederek onlara imtiyaz tanımakta ve fırsat

eşitliğini zedelemekte olup Anayasanın 2, 5, 6, 10, 11 ve 70 nci maddelerine aykırıdır. Bu sebeple iptali gerektiği düşünülmektedir.

Şöyleki; Müsteşarlıklarda bazı görevlere atanabilmek için uzman veya Müsteşarlıklar Merkez Denetim Elemanı olma şartını öngörmekle söz konusu madde, Uzman ve Merkez Denetim Elemanı titrini taşımayan diğer 4 yıllık yüksek okul ve muadili okullardan mezun olan memurların hiçbir Anayasal dayanağı olmadığı halde bu görevlere atanmalarını engellemiş olup, memuriyetleri sırasında kaydedecekleri aşama imkanları da ellerinden alınmaktadır.

Bu durumda, Müsteşarlıklar personelinin liyakatlı ve olumlu sicil alıp almadığına bakılmaksızın, uzman değil ise Şube Müdürlüğü veya Daire Başkanlığı gibi üst kadrolara atanamayacakları hükmüne yer verilmiş, başarılı memurların yükselmeleri ve unvan sahibi olmaları engellenmektedir.

Bu düzenleme Devlet Memurlarının memuriyet içinde ilerleme ve yükselmelerini, sicil ve liyakat ilkelerini de ortadan kaldırmakta adeta imtiyazlı bir sınıf yaratmaktadır. Dolayısıyla bazı memurların bazı görevlere yükselmeleri konusundaki hakları gasbedilmektedir. Fırsat eşitliği ortadan kaldırılmaktadır.

Bu durum da Anayasa'nın 10 ncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesiyle bağdaştırmak mümkün olamayacağından mezkûr hükümlerin iptali gerekeceği düşünülmektedir.

2) 7 nci maddesinin (c) fıkrasının altıncı cümlesinde yer alan "...Hazine ve Dış Ticaret Uzmanı, Hazine uzmanı, Dış Ticaret Uzmanı unvanını daha önce almış olup da, bu kanunun yayımlandığı tarihte Müsteşarlıklarda görevli olmayanlar, Müsteşarlıklarda bir göreve atanmaları halinde atanmalarının yapıldığı tarih itibarıyla Hazine Uzmanı veya Dış Ticaret Uzmanı Unvanını da almaya hak kazanırlar..." şeklindeki hüküm de yine yukarıda belirtilen Anayasa hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Zira, bu düzenleme ile daha önce Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığında uzman unvanını alan ve fakat memuriyetten istifa veya naklen bir başka kuruma atanmak suretiyle görevlerinden ayrılmış olanların, müsteşarlıklarda yeniden bir göreve atanmalarında, eski görev unvanlarını kazanılmış hak olarak iktisap edecekleri öngörülmektedir. Bu şekilde memuriyetten ayrılıp tekrar memuriyete dönmek isteyen bu tür kişilere ayrıcalık ve imtiyaz tanınmak suretiyle uzmanlık titri verilmesine rağmen yıllarca göreve hiç ara vermeden kurumda çalışan başarılı ve liyakatlı memurların önünün tıkanması ve uzmanlık hakkının verilmemesi hiç bir adalet ilkesi ile bağdaştırılamaz.

Kurum içerisinde hizmet vermek suretiyle yetişen ve haklı olarak girdiği memuriyetin en yüksek kademelerine kadar yükselmek beklentisi içinde bulunan kimselere tanınmayan hakların, geçmişte hizmet verdiği kuruluştan ayrılarak kurum hizmetlerinden ve gelişen ve değişen mevzuattan uzaklaşmış bulunan insanlara hiç bir şart öngörülmemeksizin uzmanlık unvanının yeniden verilmesi ve dolayısıyla da yedinci maddenin (a) fıkrasındaki yine Anayasaya aykırı düzenlemelerle belirli görevlere gelmelerine zemin hazırlanmasının Anayasanın muhtelif maddelerinde ifadesini bulan hukuk devleti ve eşitlik ilkeleriyle bağdaştırılması mümkün görülmemektedir.

Bu sebeplerle mezkûr yedinci maddenin (c) fıkrasının altıncı cümlesinde yer alan hükmün Anayasanın keza 2, 5, 6, 10, 11 ve 70 nci maddelerine aykırılığı sebebiyle iptali gerektiği düşünülmektedir.

3) 7 nci maddesinin (e) fıkrasında yer alan hükümlerle gerek Hazine ve gerekse Dış Ticaret Müsteşarlıklarında çalışmakta olan memurlardan, bir kısmının sözleşmeli olarak istihdam edilebilecekleri ve her türlü özlük haklarının Bakanlar Kurulu kararlarıyla tesbit edilebileceği, bir kısım sözleşmeli personelin TC. Emekli Sandığına, diğer bir kısmının Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi olacağı, bir başka hükümle de bu müsteşarlıklarda istihdam edilen personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda öngörülen fazla çalışma ücretlerinin dışına çıkılarak istisnai bir ödeme biçimi ve yine fıkranın sonunda yer alan bir hükümle de Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonundan bir kısım personele farklı olarak ayrı bir tazminat daha ödenmesi öngörülmekle, Anayasanın 2, 7, 10, 55 ve 128 nci maddelerine açık olarak aykırı düzenlemeler yapıldığı ve dolayısıyla bu fıkranın bütünüyle iptali gerektiği düşünülmektedir. Şöyle ki;

a) Bilindiği üzere Anayasanın 128 nci maddesinde öngörülen esaslar dahilinde düzenlenerek uygulamaya konulan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, genel ve katma bütçeli kuruluşların ve bunlara bağlı döner sermayeli birimlerin memurlarının mali ve sosyal haklarını düzenlemiştir. Bu düzenleme gereği bütün memurlar aylık ve sair haklarını bu kanun hükümlerine göre almakta iken Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığında Devlet memuru statüsünde görev üstlenecek bazı memurlara, kadro karşılığı sözleşmeli istihdam imkanı tanınması, özlük haklarıyla birlikte bunların usul ve esaslarının Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenmesi, her şeyden önce Anayasanın 128 nci maddesindeki temel ilkelere aykırıdır. Diğer taraftan bu düzenleme yasama yetkisinde devri niteliğinde olup keza Anayasanın 7 nci maddesine olduğu kadar 10 ncu maddesindeki eşitlik ilkesine de aykırıdır. Zira, Bakanlar Kurulunca tesbit edilen usul ve esaslarda aylık ücretler kadrodan koparılarak, hem aynı unvanlı olup aynı sorumluluk ve mesuliyeti taşıyan diğer memurlar arasında eşitsizlik yarattığı gibi, bunlara bir de yılda altı maaş ikramiye ödenmesi ücret adaletsizliğinin temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu düzenleme Anayasanın 55 nci maddesine de aykırıdır.

Keza bir kısım sözleşmeli personele TC. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme imkanı verilirken, bir bölümüne bu hakkın verilmemesi de yaratılan eşitsizliğin, imtiyazlı bir sınıfın oluşturulmasının bir diğer örneğini teşkil etmektedir.

b) Yine bu fıkra ile müsteşarlıkların merkez teşkilatlarında çalışacak memurlara Başbakanlık memurlarının yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı esas ve usuller dahilinde yararlanacakları öngörülerek, esasen Anayasanın 10 ncu ve 55 nci maddelerinde yer alan ilkelere aykırı olan ve Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele uygulanan, 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun 31 nci maddesine atıfda bulunularak hem yargı yolundan kaçmak ve hem de bu günkü maaş katsayısı karşısında merkez teşkilatı memurlarına ayda net olarak 2.166.000.- lira ila 3.790.000 lira arasında değişen miktarlarda seyyanen fazla çalışma ücreti ödenmesi sağlanmaktadır. Bu düzenleme, fazla çalışma ücretini, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 178 nci maddesi hükümlerine göre ve fiilen fazla çalışma yaparak alan, memurlar arasında büyük bir eşitsizlik ve adaletsizlik yaratmaktadır. Bir yanda, aynı kanuna tabi olmakla birlikte 4.000.000.- lira aylık alan bir memur varken, öte yanda bu miktara yakın bir tutarda sadece fazla çalışma ücreti ödenmesini Anayasanın hiç bir hükmüyle hak ve nesafet ölçüleriyle bağdaştırmak mümkün değildir.

c) Bu fıkranın son cümlesiyle de, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre Serbest Bölge Müdürlüklerinde memur olarak istihdam edilen personele, yine diğer kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlardan farklı olarak serbest bölgeler fonundan, maaşlarının dışında ve maaş ve her türlü ücretlerinin toplamı kadar tazminat ödenmesinin öngörülmesi de keza Anayasanın 10 ve 55 nci maddelerine aykırı düşmekte ve kamu kurumları arasında ücret adaletsizliği yaratmaktadır.

4059 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (e) fıkrası ile yapılan düzenleme, 657 sayılı Kanun Hükümlerine göre memur istihdam etmekte olan bütün kuruluşlarda çalışan memurlar arasında eşitsizlik yarattığı kadar aynı zamanda kendi içinde de eşitsizliğin kaynağını oluşturmaktadır. Bu sebeplerle bu fıkranın Anayasanın 2, 7, 10, 55 ve 128 nci maddelerine açık olarak aykırı olduğundan iptali gerektiği düşünülmektedir.

d) 7 nci maddesinin (f) fıkrasında yer alan "Hizmetin gerektirdiği hallerde Müsteşar, Müsteşar Yardımcıları ve genel müdürler için bu süre şartı aranmaz." şeklindeki hükümle bir önceki cümlede geçen "...merkez teşkilatı birimlerinde..." ibaresi keza Anayasanın 10 ncu maddesinin eşitlik ilkelerine aykırıdır. Zira yurt dışı görevlere atanmada kurumda en az üç yıl çalışmış olmak şartı getirilirken söz konusu unvanlarda bulunanlar için bu sürenin aranmamasını ve yurt dışındaki bir göreve sadece merkez memurlarının atanmasını, hem memur teminatı ve hem de kanun önünde eşitlikle bağdaştıramayız. Bu sebeple (f) fıkrasında geçen "... merkez teşkilatı birimlerinde..." ibaresi ile yukarda beyan edilen hükmün Anayasanın 10 ncu maddesine aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşünülmektedir.

4) Geçici 3 ncü maddesinin ilk cümlesinde yer alan "Müsteşarlıklar Merkez Teşkilatında görevli personelden en az 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlardan, 30.11.1997 tarihine kadar Müsteşarlıklar Merkez Teşkilatında en az 3 yıl çalışmış olanlar kamu personeli yabancı Dil Seviye Tespit Sınavından en az (c) düzeyinde not almak kaydıyla yaş sınırına bakılmaksızın, ilk açılacak yeterlik sınavından en fazla iki kez yararlanarak başarılı olanlar Hazine Uzmanı veya Dış Ticaret Uzmanı olmaya hak kazanırlar..." hükmü Anayasanın 2 ve 10 ncu maddelerine ve yerleşmiş uygulama ile müktesep hakların korunması ilkelerine aykırıdır.

Zira, 3247 sayılı Kanuna ek olarak çıkarılan ve 29.7.1986 tarih ve 19179 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 256 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 7 nci maddesinin a, b ve c bentlerinde düzenlenen hükümlere göre 4 yıllık yüksek öğretim kurumlarından mezun olan ve 7 yıl hizmeti bulunan memurlara herhangi bir önşart getirilmeksizin uzman unvanı verilmiştir;

Yine 14.8.1991 tarih ve 20960 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 436 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 12 nci maddesiyle, HDT Müsteşarlığında görevli personeli ile DPT Müsteşarlığından HDT Müsteşarlığına devredilen personelden, bu kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte 4 yıllık yüksek okul mezunu olarak 6 yıl çalışmış olanlara da uzmanlık sınavı hükümlerine tabi olmaksızın uzmanlık titri verilmiştir;

16.9.1993 tarih ve 21700 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 508 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 26 ncı maddesi ile 4 yıllık yüksek okul mezunu memurlara, yüksek okul mezunu olarak en az 6 yıl çalışmış olanlara uzmanlık titri verilmişken; bu yeni düzenleme ile, bu haklar geri alınmaktadır.

Değişik tarihlerde yürürlüğe konulan KHK'lerin içeriği incelendiğinde uzmanlıkla ilgili hükümler her ne kadar genel bir düzenlemeymiş gibi gözüküyor ise de, bir takım kısıtlayıcı hükümler getirilerek kişi bazında uygulamaların yapıldığı ve bir takım imtiyazlı kişilere ayrıcalıklar tanıdığı açıkça ortadadır. 4059 sayılı Kanunun Geçici 3 ncü maddesinde uzmanlık titrini alabilmek için, yukarıda belirtilen KHK'lerin uzmanlıkla ilgili maddelerine konulmayan yabancı dil sınavı şartının getirilmesiyle bir anlamda yüksek okul mezunu olarak çalışan memurlar arasında ayrıcalığa yer verildiği, dolayısıyla eşit görevlerde çalışmakla beraber uzmanlık titrini alamayan memurlar arasında Anayasanın eşitlik ilkesine ters uygulama yapıldığı görülmektedir.

Diğer taraftan geçmişte kurumda çalışmış olmakla birlikte bu görevinden şu veya bu sebeple ayrılmış uzun süre kurum hizmetlerinden uzak kalmış olanlara kanunun 7 nci maddesinin (c) fıkrasıyla tanınan hakların halen kurumda çalışanlara tanınmaması da yine bir ayrıcalık getirmektedir.

Bu sebeple geçici üçüncü madde ile yapılan bu düzenleme Anayasanın 2 ve 10 ncü maddelerine aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşünülmektedir.

5) Geçici 4 ncü maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü ve beşinci cümlelerinde yer alan "...Halen Müsteşarlıklar merkez teşkilatlarında 28.7.1967 tarihli ve 933 sayılı Kanun ile 506 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlar ile kadroları başka kurumlarda bulunmak kaydı ile istihdam olunan personel, Başbakanlık merkez teşkilatında görevli personelin yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı usul ve esaslara göre 3.6.1994 tarihinden geçerli olmak üzere yararlanır. Bu Kanunun yayımı tarihinde uzman unvanını haiz olmayan ancak, sözleşmeli olarak istihdam edilen Şube Müdürleri ile yüksek okul mezunu Şube Müdürü unvanını almış ve diğer personelin de sözleşmeli olarak çalıştırılmasına devam olunur." hükmü ile üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "...Müsteşarlıklarda Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, I. Hukuk Müşaviri, Personel Dairesi Başkanı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı, Genel Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar durumlarına göre hazine uzmanı veya Dış Ticaret Uzmanı unvanını, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte başka bir işleme gerek kalmaksızın almış sayılırlar." hükmü Anayasanın 2, 10 ve 55 nci maddelerinde ifadesini bulan hukuk Devleti, kanun önünde eşitlik ve ücrette adalet ilkelerine olduğu kadar 128 nci maddesine de açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Zira bu maddenin ikinci fıkrasının yukarıda beyan edilen hükümleri fazla çalışma ücretinde eşitliği ortadan kaldırmaktadır.

Bu hükümlerle düzenlenen gerek fazla çalışma ve gerekse sözleşmeli istihdam , sözleşmeli istihdamın şekil ve şartlarının Bakanlar Kuruluna bırakılması dilekçemizin kanunun 7 nci maddesinin Anayasaya aykırılığı ile ilgili 3/a ve b bölümlerinde beyan edilen gerekçelerle, üçüncü fıkrasının ikinci cümlesindeki ve atanmış sayılan görevlere ilişkin düzenlemenin de aynı hizmeti veren bazı görevliler arasında ayırım yapılmakta olması, örneğin mezkur hükümle sayılan unvanlar arasında Hukuk Müşaviri Unvanının yer almasına rağmen, aynı görevi yürüten Hukuk Müşaviri unvanının anılan madde hükmünde yer almaması özlük hakları açısından bir ayrımcılığın en bariz ifadesi olup eşit unvanlar arasında eşit uygulamaya yer verilmediği gerekçeleriyle Anayasanın 2, 7, 10, 55 ve 128 nci maddelerine aykırı bulunduğu ve iptali gerektiği düşünülmektedir.

B- 9.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun 7 nci, Geçici 3 ve 4 ncü maddelerinde yer alan bazı

hükümlerin Anayasanın Başlangıç kısmının 5 nci ve 8 nci bentleri ile 2, 5, 6, 7, 10, 11, 55, 70, 128, 138 ve 153 ncü maddelerine aykırılıkları:

1- Anayasanın Başlangıç hükümlerine aykırılık :

Anayasanın başlangıç bölümünde yer alan beşinci bendinde "...egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu Millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiç bir kişi veya kuruluşun bu Anayasada... belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı", sekizinci bendinde ise "Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak... hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme... hak ve yetkilerine sahip olduğu" şeklindeki ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Zira 20.12.1994 gün ve 22147 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 9.12.1994 gün ve 4059 sayılı Kanunun dava konusu ettiğimiz 7 nci maddesinin (a), (c), (e) ve (f) fıkralarıyla geçici 3 ve 4 ncü maddelerinde yer alan hükümlerle yapılan ve bir kısım personel için öngörülen sözleşmeli istihdamı, bunlardan bir kısmının TC. Emekli Sandığına, diğer bir kısmının Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi olmasını, bu kuruluşların merkez teşkilatında çalıştırılan personele diğer Devlet Memurlarına nazaran farklı bir fazla çalışma ücreti ve farklı tazminatlar ödenmesine imkan sağlanması, bazı görevlere yapılacak atamalarda genel kuralların dışında ayrıcalıklar getirilmesi, gibi farklı düzenlemeler Anayasanın bu temel ilkelerine açık olarak aykırı olup iptali gerektği, düşünülmektedir.

2- Anayasanın 2, 5, 6 ve 7 nci maddelerine aykırılık:

Bilindiği üzere Anayasanın 2 nci maddesi "Türkiye Cumhuriyeti, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, ... hukuk Devletidir.", beşinci maddesi, "Devletin temel amaç ve görevleri ... kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk Devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya ... çalışmaktır.", Altıncı maddesinde "Egemenliğin kullanılması, hiç bir surette hiç bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz." ve 7 nci maddesinde de "yasama yetkisi ...Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez." hükmü yer almıştır.

Anayasanın bu kurallarına rağmen mezkur kanunun dava konusu ettiğimiz madde ve fıkralarında yer alan hükümlerini, yarattığı adaletsizlikler, eşitsizlikler ve taşıdığı imtiyazlı düzenlemeleri dolayısıyla, ayrıca Anayasanın 128 inci maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen ve memurların özlük haklarına ilişkin hususların yine imtiyazlı ödeme şekilleri de belirleyecek bir biçimde Bakanlar Kuruluna bırakmış olmasını yukarda zikrettiğimiz Anayasa kurallarıyla bağdaşması mümkün görülmemekle Anayasanın 10, 55 ve 128 nci maddeleri yanında 2, 5, 6 ve 7 nci maddelerine de aykırı olmakla iptali gerektiği düşünülmektedir.

3- Anayasanın 10, 11, 55 ve 70 nci Maddelerine Aykırılık :

Anayasanın 10 ncü maddesinde "Herkes ... ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır.", 11 nci maddesinde "Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ... bağlayan hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.", 55 nci maddesinde "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır." ve 70 nci maddesinde de "Her

Türk, kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiç bir ayırım gözetilemez." hükmü yer almaktadır.

Anayasamızın bu kurallarına rağmen, 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı kanunun 7 nci maddesinin (a) fıkrasında genel manada aynı nitelikleri taşıyan memurlardan bir kısmına bazı görevlere atanma yasağı getirilmektedir. (c) fıkrasında kurum dışından bazı kimselere belirli görevlere atanmada imtiyaz tanınmaktadır. (e) fıkrasında dava dilekçemizin B/1 ve B/2 bölümlerinde arzedildiği üzere bazı personelin kadro karşılığı sözleşmeli ve Emekli Sandığına tabi, bir kısmının Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi sözleşmeli, ücretlerinin şekil ve şartlarının kanun yerine Bakanlar Kurulunca ve ücret eşitsizliği yaratacak şekilde tespit edileceği, kamu kuruluşlarında çalışan memurlara genel olarak ödenen fazla çalışma ücretinin dışına çıkılarak, bir yanda ayda sadece 4.125.000.- lira aylık alan memura rağmen sadece fazla çalışma ücreti olarak 2.166.000.-lira ile 3.790.000.- lira arasında fazla çalışma ücretinin öngörülmesini, geçici maddelerle yurt dışına yapılacak atamalarda getirilen istisnaları Anayasanın yukarıda arzedilen 10, 11, 55 ve 70 nci maddeleri ile birlikte 2, 6, 7 ve 128 nci maddeleriyle de bağdaştırmak, mümkün görülmediğinden bu düzenlemelerin Anayasa kurallarına aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşünülmektedir.

4- Anayasanın 128 nci Maddesine Aykırılık :

Anayasanın 128 nci maddesinde memurların ve diğer kamu görevlilerinin niteliklerinin, atanmalarının, görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği öngörülmüş olmasına rağmen adı geçen müsteşarlıklarda bazı görevlerde sözleşmeli istihdamı imkan sağlanması ve bunların tamamen Anayasanın bu maddesi kapsamında bulunan hak ve mükellefiyetlerinin tesbit ve belirlenmesinin Bakanlar Kuruluna bırakılmış olmasının Anayasanın yukarıda arzedilen kuralına aykırı olduğu kuşkusuzdur. Diğer taraftan bu kanunun 7 nci maddesinin (c) fıkrasındaki bu düzenleme aynı zamanda bir yetki devri niteliği taşımakla Anayasanın 7 nci maddesine de aykırı olmakla iptali gerektiği düşünülmektedir.

5- Anayasanın 138 ve 153 ncü Maddelerine Aykırılık :

Anayasanın 138 nci maddesinin dördüncü fıkrasında "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır. ..." ve 153 ncü maddesi de "Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. ...Anayasa Mahkemesi kararları ... yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını... bağlar." hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin, daha önce bir çok defa kamu kesiminde sözleşmeli personel istihdamına ilişkin olarak yapılmış düzenlemelerin muhtelif ve müesses kararlarıyla iptal etmiş olmasına rağmen dava konusu edilen hükümlerde yine memuriyet statüsünde bulunanların sözleşmeli olarak istihdamlarına imkan sağlayan hükümlerinin Anayasanın yukarıda arzedilen 138 ve 153 ncü maddelerinde yer alan ilke ve kurallara aykırı olduğu ve bu yönüyle de iptali gerektiği düşünülmektedir.

Sonuç ve İstem

20 Aralık 1994 tarihli ve 22147 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan 9 Aralık 1994 tarih ve 4059 sayılı "Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun"un 7 nci maddesinin (a) fıkrasının üç ve dördüncü, (c) fıkrasının altıncı cümlelerinde; (f) fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "... merkez teşkilatı birimlerinde" ibaresi ile

Esas Sayısı : 1995/11
Karar Sayısı : 1995/63

dördüncü cümlesinde; (e) fıkrasında; geçici üçüncü maddesinin birinci ve üçüncü; geçici dördüncü maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü ve beşinci cümleleri ile üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan düzenleme ve hükümlerin Anayasanın başlangıç bölümünün beşinci ve sekizinci fıkralarıyla, 2, 5, 6, 7, 10, 11, 55, 70, 128, 138 ve 153 ncü maddelerine aykırı bulunmaları sebebiyle iptali talebinden ibaret olup, Anamuhalefet Partisi (Anavatan Partisi) Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu Adına bu istikamette karar verilmesini arz ve talep ederiz.""